

ПРИКАЗ
20.12.2023

БОЕРЫК
№ 1003-П

Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12, 12Б адреслары буенча урнашкан «Сәүдәгәр Мөхәммәтҗан Әхмәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мрас объекты турында

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, 2023 елның 22 ноябрендәге Дәүләт тарихи-мәдәни экспертиза акты нигезендә боерам:

1. Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән (теркәү номеры 161520364910005) Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт адресы буенча урнашкан «Утар – сәүдә корылмалары белән торак йорт, XX гасыр башы», XX гасыр башы (объект төре – ансамбль) төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектының исемен һәм адресын Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Мөхәммәтҗан Әхмәтҗанов утары» төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты, XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты дип үзгәртәргә.

2. Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән (теркәү номеры 161520364910005) Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XX гасыр башы (объект төре – ансамбль) төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектының исемен һәм адресын Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12б йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты дип үзгәртәргә.

3. Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы (объект төре – ансамбль) төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектының түбәндәге объектлар составын расларга:

- 1) Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты, XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы (теркәү номеры 161711003230005);
- 2) Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Лабазлы кибет» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты, XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы.

1. Бу боерыкка 1 кушымта нигезендә Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен расларга.

2. Бу боерыкка 2 кушымта нигезендә Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектының сак предметын расларга.

3. Бу боерыкка 3 кушымта нигезендә Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Лабазлы кибет», XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектының сак предметын расларга.

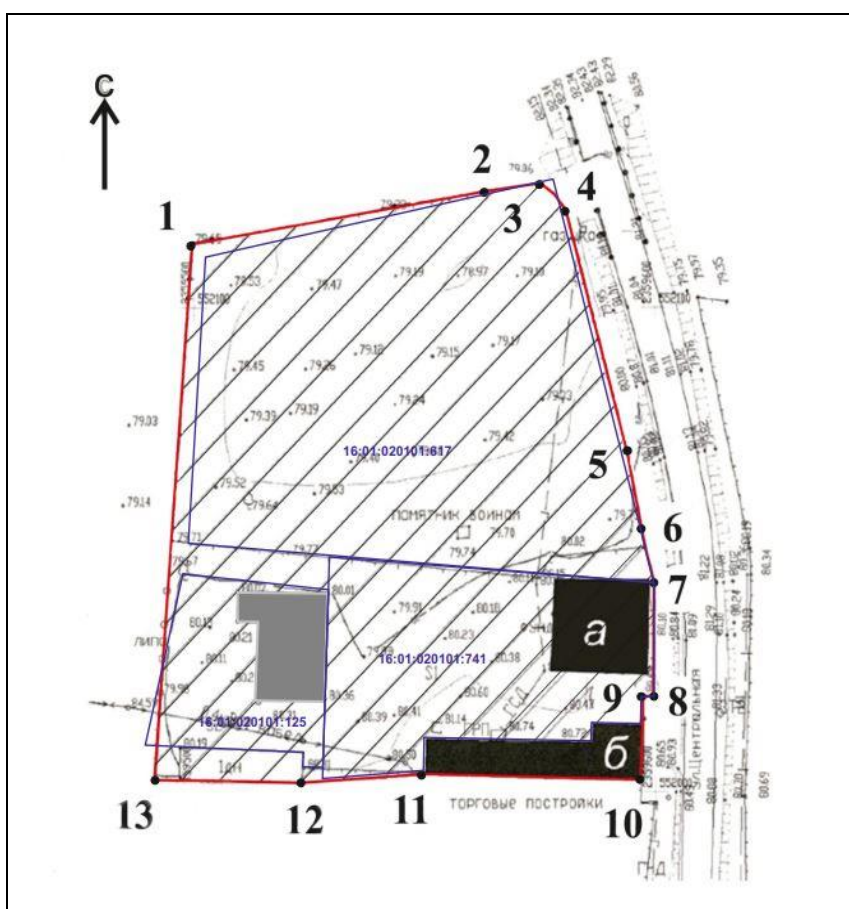
4. Бу боерыкка 4 кушымта нигезендә Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт», XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектының сак предметын расларга.

5. Мәдәни мирас объектларын һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеген исәпкә алу бүлегенә әлеге боерыкта күрсәтелгән мәдәни мирас объектлары турында тиешле белешмәләр кертүне Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына һәм күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертүне тәмин итәргә. Әлеге боерыкның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Татарстан Республикасы
Мәдәни мирас объектларын
саклау комитетының 2023 елның
20 декабрәдәге 1003-П
номерлы боерыгына 1 кушылта

Татарстан Республикасы, Әгерже муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлегә, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре

Татарстан Республикасы, Әгерже муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлегә, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә картасы (схемасы)

Шартлы билгеләр:

	- мәдәни мирас объекты территориясе чиге
	- объектның территориясе чикләренә характерлы ноктасы
	- җир кишәрлекләре чикләре
16:01:020101:741	- җир кишәрлегенә кадастр номеры
	- «Торак йорт» мәдәни мирас объекты
	- «Лабазлы кибет» мәдәни мирас объекты

Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә текстлы тасвирамасы

Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

Чикләренә узу		Чикләренә узу тасвирламасы
ноктадан	ноктага кадәр	
1	4	кадастр номеры 16:01:020101:617 булган җир кишәрлегенә төньяк-көнбатыш почмагында урнашкан 1 нче ноктадан алып төньяк-көнчыгыш юнәлештә күрсәтелгән җир кишәрлегенә төньяк-көнчыгыш почмагында урнашкан 4 нче ноктага кадәр;
4	8	4 нче ноктадан көньяк-көнчыгыш юнәлештә «Торак йорт» мәдәни мирас объектының көньяк-көнчыгыш почмагында урнашкан 8 нче ноктага кадәр;
8	9	8 нче ноктадан алып көньяк-көнбатыш юнәлештә квартал эчендәге территориядә урнашкан 9 нчы ноктага кадәр;
9	10	9 нчы ноктадан көньяк-көнбатыш юнәлештә «Лабазлы кибет» мәдәни мирас объектының көньяк-көнчыгыш почмагында урнашкан 10 нчы ноктага кадәр;
10	13	10 нчы ноктадан көньяк-көнбатыш юнәлештә кадастр номеры 16:01:020101:125 булган җир кишәрлегенә көньяк-көнбатыш почмагында урнашкан 13 нче ноктага кадәр;
13	1	13 нче ноктадан төньяк-көнчыгыш юнәлештә 1 нче ноктага кадәр.

Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң характерлы нокталары таблицасы

№	Җирле координаталар системасында характерлы (борылыш) нокталарның координаталары (МСК-16)	
	X	Y
1	552113.47	2359499,60
2	552125.95	2359573,50
3	552125.29	2359576,64
4	552121.94	2359580,18
5	552072.28	2359594,04
6	552050.66	2359597,96
7	552043.28	2359600,02
8	552019.81	2359599,79
9	552019.61	2359597,50
10	552002.44	2359597,07
11	552003.66	2359549,84
12	552001.98	2359523,17
13	552003.49	2359491,34
1	552113.47	2359499,60

Татарстан Республикасы
Мәдәни мирас объектларын
саклау комитетының 2023
елның 20 декабрендәге 1003-П
номерлы боерыгына 2 кушымта

Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл жирлеге,
Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12Б йорт адресы буенча урнашкан
«Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы
төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектынның **сак предметы***

- Үзәк урамындагы ансамбльнең урнашу урыны;
- «Торак йорт», XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы һәм «Лабазлы йорт», XIX
гасыр ахыры - XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектларыннан
торучы ансамбльнең композицион-киңлек һәм күләм-планлаштыру
характеристикалары.

*Сак предметы объектны комплекслы тикшергәндә, шулай ук реставрация эшләрен
башкару процессында төгәлләштерелергә һәм өстәмә кертәргә тиеш.

Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл жирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12 йорт, 12Б йорт адресы буенча урнашкан «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәмәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектының сак предмети таблицасы

№	Сак предмети	Төп элементларның фотофиксациясе/график материаллар
1.	Үзәк урамындагы ансамбльнең урнашу урыны;	 <p>1 рәсем. Ансамбльнең урнашкан урыны <i>a</i> – Торак йорт <i>б</i> – Лабазлы кибет</p>
2.	«Торак йорт», XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы һәм «Лабазлы йорт», XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектларыннан торучы ансамбльнең композицион-киңлек һәм күләм-планлаштыру характеристикалары	 <p>2 рәсем. Гомум күренеш.</p>

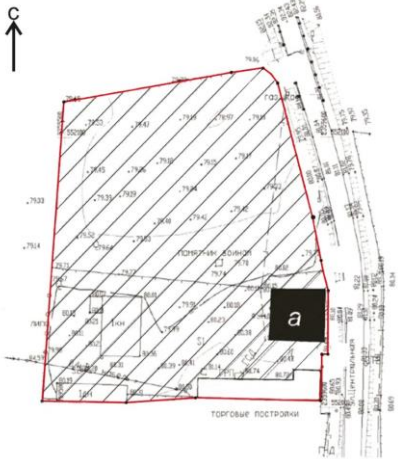

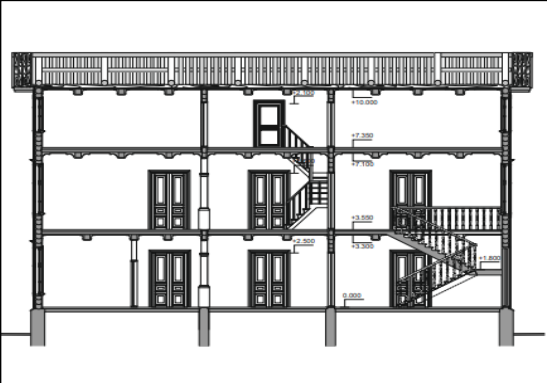
Татарстан Республикасы
Мәдәни мирас объектларын
саклау комитетының 2023 елның
20 декабрдәгә 1003-П
номерлы боерыгына 3 кушымта

Татарстан Республикасы, Әгерже муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге,
Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12Б йорт адресы буенча урнашкан, «Сәүдәгәр
Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы ансамблене
составына керә торган «Торак йорт», XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы төбәк
әһәмияттәгә мәдәни мирас объектының **сак предмети***

- бинаның Үзәк урамның кызыл линиясе буенча урнашкан урыны;
- мезонинлы ике катлы турыпочмаклы бинаның күләм-киңлек композициясе;
- конструктив схема: цокольнең чын кирпеч диварлары; бүрәнә диварлары; баскычлар һәм верандалар урнашуы;
- тарихи конфигурация, биеклек билгеләре һәм авыш түбәнең конструктив чишелеше, түбә материалы икеләтә фальцлы табаклы түбә калайлары;
- бина фасадларының композициясе һәм архитектура чишелеше: төп фасадны пилястралар белән өч һәм ике тәрәзә күчерешенә асимметрик өч өлешле бүлү; фасадларны юка такта белән тышлау; тәрәзәләрне пропиль декорлы яңаклар белән кысалау; йортның кәрнизләрен һәм фронтонарын, канатларын һәм мезониннарын бизәүдә пропиль резбасы; аркалы урта өлеше белән парлы тәрәзәләр мезонин үзәгендә; өчпочмаклы фронтон; асма әрниз; баганалар һәм контурлы уеп ясалган парапетлы койма; баганаларда өчпочмаклы фронтон һәм очлы баганалардан койма белән күтәрмә;
- тәрәзә һәм ишек уемнарының урнашу урыны, пропорцияләр, геометриясе, колонияләрдәгә икеле рамнар, тутыру материалы - агач.

* Сак предмети объектны комплекслы тикшергәндә, шулай ук реставрация эшләрен башкару процессында төгәлләштерелергә һәм өстәмә кертәргә тиеш.

Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12Б йорт адресы буенча урнашкан, «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы ансамблене составына керә торган «Торак йорт», XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектының сак предмети таблицасы

№	Сак предмети	Төп элементларның фотофиксациясе/график материаллар
1.	Бинаның Үзәк урамның кызыл линиясе буенча урнашкан урыны;	 <p>1 рәсем. Объектның урнашкан урынын күрсәтеп, вазгыяти план</p>
2.	мезонинлы ике катлы турыпочмаклы бинаның күләм-киңлек композициясе;	 <p>2 рәсем. “Торак йорт” мәдәни мирас объектына гомуми күренеш</p>
3.	конструктив схема: цокольнең чын кирпич диварлары; бүрәнә диварлары; баскычлар һәм верандалар урнашуы;	 <p>3 рәсем. Объектның схемасы киселеше</p>

<p>4. Тарихи конфигурация, биеклек билгеләре һәм авыш түбәнең конструктив чишелеше, түбә материалы икеләтә фальцлы табаклы түбә калайлары;</p>	 <p>4 рәсем. Түбә схемасы</p>
<p>5. Бина фасадларының композициясе һәм архитектура чишелеше: төп фасадны пиләстралар белән өч һәм ике тәрзәә күчәрешенә асимметрик өч өлешле бүлү; фасадларны юка такта белән тышлау; тәрзәәләрне пропиль декорлы яңаклар белән кысалау; йортның кәрнизләрен һәм фронтонарын, канатларын һәм мезониннарын бизәүдә пропиль резъбасы; аркалы урта өлеше белән парлы тәрзәәләр мезонин үзәгендә; өчпочмаклы фронтон; асма эрниз; баганалар һәм контурлы уеп ясалган парпетлы койма; баганаларда өчпочмаклы фронтон һәм очлы баганалардан койма белән күтәрмә;</p>	 <p>5 рәсем. Төп фасад</p> <p>6 рәсем. Ян фасад</p>

7 рәсем. Чолан

8 рәсем. Тәрәзәләр

9 рәсем. Кзрниз һәм парәпет киртәләр

10 рәсем. Фронтанлы мезонин

6. Тэрэээ һәм ишек уемнарының урнашу урыны, пропорциялар, геометриясе, колониялардәге икеле рамнар, тутыру материалы - агач.

11 рәсем. Тэрэээләр.

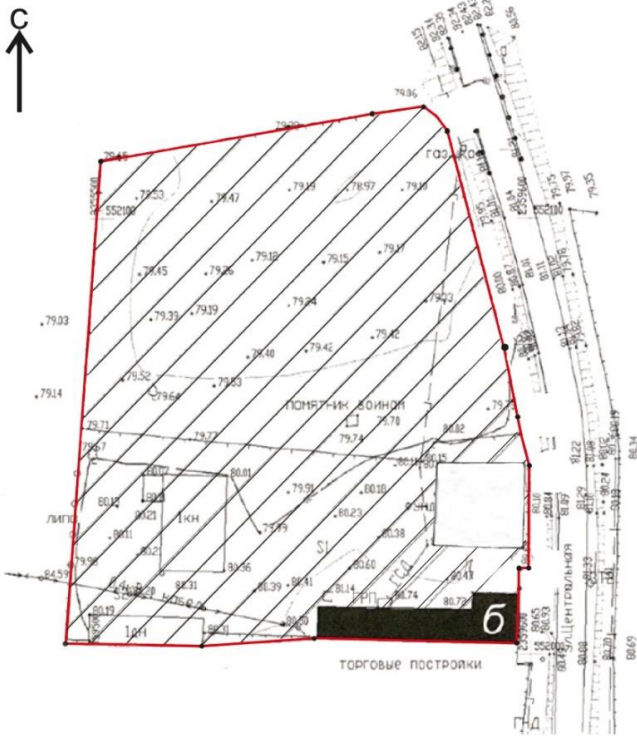

Татарстан Республикасы
Мәдәни мирас объектларын
саклау комитетының 2023 елның
20 декабрдәге 1003-П
номерлы боерыгына 4 кушымта

Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге,
Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12Б йорт адресы буенча урнашкан, «Сәүдәгәр
Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы ансамблене
составына керә торган «Лабазлы кибет», XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы төбәк
әһәмияттәге мәдәни мирас объектынның **сак предмети***

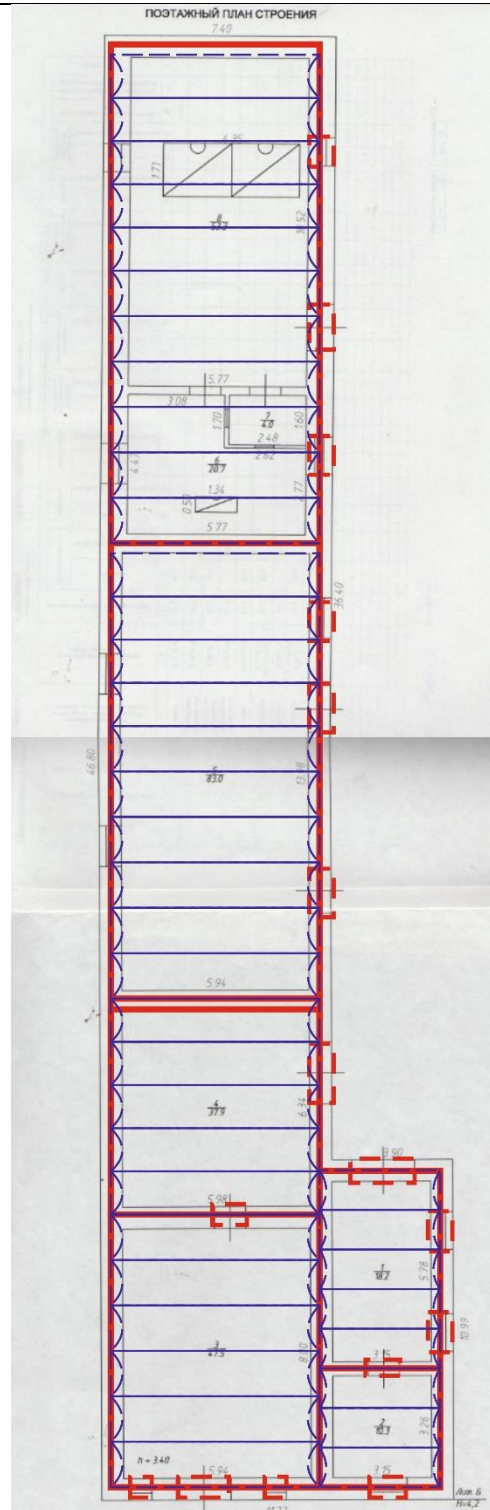
- Үзәк урамның Кызыл линиясе буенча бинаның урнашу урыны;
- бер катлы бина планында турыпочмаклы ике өлешле күләм-пространственная композициясе;
- конструктив схема: чын кирпич диварлар, кирпич тишәкләр;
- тарихи конфигурация, биеклеп билгеләре һәм авыш түбәнең конструктив чишелеше, түбә материалы икеләтә фальцлы табаклы түбә калайлары;
- бина фасадларының композициясе һәм архитектура чишелеше: турыпочмаклы пилястралар белән өч өлешкә бүленгән кибет бинасының симметрик композициясе; коелган ике тәрәзәле ишекле лучка формасындагы үзәк уем; коелган ставкалар һәм рәшәткәләр белән лучка формасындагы тәрәзә уемнары; профильле кәрниз; ярымтүгәрәк тәмамланган ике аркалы чардак тәрәзәле күп профильле декоратив фронтон; бай декорацияле кәрнизле һәм барокко төсмерле декоратив фронтонлы симметрик лабаз композициясе; акчаның рамкасында лучка формасындагы тәрәзә уемы;
- турыпочмаклы сандрик белән; шәһәр кәрнизы белән профильле кәрниз;
- иң тәрәзәле чүкеп ясалган ишек; чүкеп ясалган ишәкләр һәм рәшәткәләр.

* Сак предмети объектны комплекслы тикшергәндә, шулай ук реставрация эшләрен башкару процессында төгәлләштерелгә һәм өстәмә кертәргә тиеш.

Татарстан Республикасы, Әгерҗе муниципаль районы, Иж-Бубый авыл җирлеге, Иж-Бубый авылы, Үзәк урам, 12Б йорт адресы буенча урнашкан, «Сәүдәгәр Әхмәтҗан Мөхәммәтҗанов утары», XIX гасыр ахыры – XX гасыр башы ансамблене составына керә торган «Лабазлы кибет», XIX гасыр ахыры - XX гасыр башы төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектының сак предмети таблицасы

№	Сак предмети	Төп элементларның фотофиксациясе/график материаллар
1.	Үзәк урамның Кызыл линиясе буенча бинаның урнашу урыны;	 <p>1 рәсем. Объектның урнашкан урынын күрсәтеп, вазгыяти план</p>
2.	Бер катлы бина планында турыпочмаклы ике өлешле күләм-пространственная композициясе;	 <p>2 рәсем. Төп фасад</p>

3. Конструктив схема: чын кирпич диварлар, кирпич тишекләр;

 Подлинные кирпичные стены

 Перемычки проемов

 Своды Монье

3 рәсем. Конструктив схема

4. Тарихи конфигурация, биеклек билгеләре һәм авыш түбәнең конструктив чишелеше, түбә материалы икеләтә фальцлы табаклы түбә калайлары (юкка чыккан);

4 рәсем. Тарихи фото

5. Бина фасадларының композициясе һәм архитектура чишелеше: турыпочмаклы пилястралар белән өч өлешкә бүленгән кибет бинасының симметрик композициясе; коелган ике тәрзәле ишекле лучка формасындагы үзәк уем; коелган ставкалар һәм рәшәткәләр белән лучка формасындагы тәрзә уемнары; профильле кәрниз; ярымтүгәрәк тәмамланган ике аркалы чардак тәрзәле күп профильле декоратив фронтоң; бай декорацияле кәрнизле һәм барокко төсмерле декоратив фронтоңлы симметрик лабаз композициясе; акчаның рамкасында лучка формасындагы тәрзә уемы;

5 рәсем. Төп фасад

6 рәсем. Тәрзә уемнары

7 рәсем. Ишегалды фасады

8 рәсем. Аттıklar

9 рәсем. Пилястрлар

6. Ике тәрәзәле чүкеп ясалган ишек; чүкеп ясалган ишекләр һәм рәшәткәләр.

10 рәсем. Ишек һәм тәрәзәләр